

Найбільш високу фразеологічну продуктивність серед назв диких тварин в українській мові мають вовк, лисиця, ведмідь, заєць, змія; в іспанській мові – lobo, liebre, zorra, conejo, león, oso.

Фонд німецьких зооморфізмів також численний і представлений такими найбільш уживаними стрижневими компонентами зооморфізмів: Hase, Wolf, Bär, Fuchs, Hund, Schlange.

У досліджуваних мовах наявна схожість у наданні людям якостей певних видів тварин: іспан. comer como un puerco, нім. wie ein Schwein essen – укр. їсти як свиня; іспан. revolcarse como un puerco, нім. wie ein Schwein aussehen – укр. бути брудним як свиня; іспан. quedar como un puerco, нім. das Schwein fühlt sich im Dreck am wohlsten – укр. поводити себе як свиня. Проте в німецькій мові також наявна нетипова для іспанської та української мов конотація зооніма свиня як символа вдачі, щастя – нім. sie hat Schwein – укр. їй пощастило.

Для зооніма заєць у досліджуваних мовах наявні як схожі, так і відмінні конотації. Так, в усіх трьох мовах із зайцем порівнюється полохлива людина – нім. ein Hasenherz haben, іспан. comer liebre, укр. заяча душа. Натомість для німецької фразеології характерне надання позитивної конотації цій лексичній одиниці – ein alter Hase (дослівно «старий заєць»), що може бути перекладене як «досвідчений працівник». Подібна інтерпретація не властива іспанській та українській мовам.

Образ собаки в німецькій, українській та іспанській лінгвокультурах також багатозначний та містить чимало негативних характеристик – нім. das Hundeleben, іспан. la vida de perros, укр. собаче життя; нім. wie Hund und Katze leben, іспан. ser perros y gatos en un costal, укр. жити як кішка з собакою.

Особливостями іспанської зооморфної фразеології у порівнянні з німецькою та українською є також екзотичність зооморфізмів, ускладненість їхньої структури, переважне використання зооніма бик-торо, що пов'язане з традиціями кориди, даній лексемі надаються різні конотації – сила, досвідченість, жадібність, нахабність, жорстокість, невічливість тощо (fuerte como el toro – сильний як бик, toro corrido – досвідчена людина, comer a lo toro – їсти багато та жадібно, como los toros – невічливо тощо).

*Наукові керівники: Попадюк С.С., ст. викладач,
Скуратівська М.О., ст. викладач*

УДК 82.091.81'25 (043.2)

Самотуга І.В.

Національний авіаційний університет, Київ

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ

Працюючи з перекладом англійської літератури часто значні труднощі для розуміння становлять фразеологізми. Вони є джерелами відображення історії, культури, та побуту народу [1, с. 56].

Фразеологія – розділ мовознавства, в якому вивчаються лексично неподільні поєднання слів. Фразеологією називають також сукупність властивих мові усталених зворотів і висловів. Відповідно до цього твердження, при здійсненні перекладу необхідно використовувати такі вислови та звороти, які безпосередньо стосуються менталітету та культури мови перекладу [2, с. 131].

Основною характеристикою фразеологізмів, яка відрізняє їх від вільних словосполучень є ідіоматичність. Завдяки цій особливості значення фразеологізму не відповідає значенню його компонентів, це призводить до того, що це розуміння не має нічого спільного зі значенням слів, які утворюють фразеологізм, наприклад: *to show white feather* – *бути боягузом* [3, с. 403].

Фразеологізми не можна перекладати дослівно, адже вони містять у собі метафоричний елемент та національне забарвлення. З даного твердження виникає одна з проблем перекладу фразеологічних одиниць – дослівний переклад, утруднення у підборі відповідного еквіваленту. Також цю проблему ми можемо назвати як «буквалізм». У перекладі дане явище отримує назву «калькування». Це дослівний переклад який спотворює значення фразеологізму у поданому тексті або ж повторює лексичну або граматичну структуру. Даний переклад є некоректним і має дивний вигляд.

Наступною проблемою при перекладі є зіткнення у тексті з фразеологічним зворотом, труднощі полягають у тому, що існують словосполучення, які в одному контексті можуть виступати вільними словосполученнями, а в іншому – фразеологічними зворотами, тому перекладач може пропустити той факт, що перекласти потрібно саме фразеологічний зворот. У тому разі, коли в мові перекладу відсутній мовний відповідник і виникає необхідність у виборі потрібного з еквіваленту, тоді найважливішим завданням перекладача виступає вибрати найбільш влучний. Коли ми маємо декілька еквівалентів у наявності, виникає завдання використати найдоречніший, той який найкраще відтворить колоритність висловлювання [4, с. 206].

Для доцільного перекладу, в процесі перекладу лексики, яка містить фразеологізми, необхідно дотримуватись таких правил:

1. Уважно прочитати фразеологізми.
2. Визначити переклад всіх незнайомих слів за допомогою словників.
3. Зіставити приблизний переклад із контекстом.
4. Дати переклад фразеологізму з урахуванням особливостей менталітету та культури рідної мови, літературних та історичних норм [5, с. 216].

Список літератури

1. Городникова М.Д. О модусе существования фразеологизмов / М.Д. Городникова // ИЯШ. – № 3. – 1995. – С. 56-57.
2. Кунин А.В. Курс фразеологии современного английского языка. / А.В. Кунин – М.: Высшая школа, 1996. – С. 3-10,128-139.

3. Кунин А.В. Англо-русский фразеологический словарь. 3-е изд., стереотип. / А.В. Кунин – М.: Русский язык, 2001. – 403 с.

4. Левицкая Т.Р., Фитерман А.Н. Проблемы перевода (на материале современного английского языка). / Т.Р. Левицкая, А.Н. Фитерман – Москва: Междунар. отношения, 2006. – 206 с.

5. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. / Я.И. Рецкер – Москва: Междунар. отношения, 2004. – 216 с.

Науковий керівник: Хайдарі Н.І., викладач

УДК 81'25: 81'37:82-31 (043.2)

Сачук А.А.

Національний авіаційний університет, Київ

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ЗАМІНИ У ВІДТВОРЕННІ РОМАНІВ ЕЛЕОНОР ПОРТЕР «ПОЛІАННА» І «ПОЛІАННА ДОРΟΣЛІШАЄ»

Причинами лексичних труднощів перекладу художнього тексту є розбіжності в мовних картинах світу різних націй. У цьому зв'язку часто доводиться звертатися до засобів перекладу, за яких зміст оригіналу залишається незмінним, змін зазнають лише лексичні форми його вираження (прийоми транскодування, калькування, контекстуальної заміни, смислового розвитку, антонімічного та описового перекладів). Лексичні труднощі міжмовного відтворення художніх текстів здебільшого пов'язані з передачею безеквівалентної лексики, онімів, багатозначних слів, діалектної лексики, неологізмів, образної лексики, фразеологічних одиниць. Саме тут відчувається важливість структурних і лексико-семантичних розходжень між англійською та українською мовами, які вимагають під час перекладу перебудови синтаксичної структури речення або лексичних змін, і називаються лексико-семантичними трансформаціями.

Конкретизація значення – це лексична трансформація, внаслідок якої слово ширшої семантики в оригіналі замінюється словом вужчої семантики. Лексиці української мови властива більша конкретність, ніж лексиці англійської мови, тому прийому конкретизації часто добігають під час перекладу англійських текстів українською мовою. Як правило у процесі перекладу конкретизуються слова широкої семантики, здебільшого це дієслова та іменники: *"But there **IS** an Aunt Polly?" demanded the child, anxiously.* – А сама тітонька Полі – вона **існує**? – стурбовано допитувалася Поліанна; *"I'm a-wonderin' what Miss Polly **will do** with a child in the house," he said.* – Цікаво, як міс Полі **уживатиметься** тут з дитиною, – сказав він; *I've got a little **thing** here in my bag.* – До речі, тут у мене в сумці важливий **панірець**.